

TỔ CHỨC TRÒ CHƠI HỌC TẬP TRONG DẠY HỌC VIẾT BÀI VĂN MIÊU TẢ CÂY CỐI CHO HỌC SINH LỚP 4

Đặng Thanh Hải

Khoa Sư phạm Khoa học xã hội, Trường Sư phạm, Trường Đại học Đồng Tháp

Tóm tắt: Ở bậc tiểu học, việc dạy và học viết bài văn miêu tả cây cối là một phần không thể thiếu trong chương trình môn Tiếng Việt, đặc biệt là đối với học sinh lớp 4. Việc tổ chức trò chơi học tập trong dạy học viết văn miêu tả cây cối cho học sinh lớp 4 sẽ rất phù hợp với thực tiễn dạy học hiện nay. Dựa trên cơ sở lý luận về văn miêu tả và tổ chức trò chơi học tập trong dạy học viết văn miêu tả, cùng với thực tiễn khảo sát về việc dạy học viết văn miêu tả cây cối cho học sinh lớp 4 tại phường Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp, tác giả đề xuất cách tổ chức trò chơi học tập phù hợp nhằm tạo hứng thú học tập cho học sinh, từ đó nâng cao hiệu quả trong rèn luyện kỹ năng viết văn của các em. Việc lồng ghép trò chơi vào hoạt động dạy học không chỉ giúp học sinh tiếp cận kiến thức một cách nhẹ nhàng, tự nhiên mà còn tạo điều kiện cho các em phát triển năng lực ngôn ngữ và kỹ năng giao tiếp.

Từ khóa: trò chơi, trò chơi học tập, văn miêu tả, văn miêu tả cây cối, học sinh lớp 4

ORGANIZING EDUCATIONAL GAMES IN TEACHING FOURTH-GRADE STUDENTS TO WRITE DESCRIPTIVE ESSAYS ABOUT PLANTS AND TREES

Abstract: At the primary level, teaching and learning how to write descriptive essays about plants is an essential component of the Vietnamese language curriculum, particularly for Grade 4 students. The integration of educational games into the teaching of plant descriptive writing is highly consistent with current classroom practice. Based on the theoretical foundations of descriptive writing and the use of educational games in writing instruction, together with an empirical survey of the teaching and learning of plant descriptive essays among Grade 4 students in Cao Lãnh Ward, Đồng Tháp Province, this study proposes appropriate ways of organizing educational games to enhance students' learning motivation and thereby improve the effectiveness of their writing skill development. Incorporating games into instructional activities not only enables students to access knowledge in a relaxed and natural manner but also provides opportunities for them to develop language competence and communication skills.

Keywords: games, educational games, descriptive writing, plant descriptive writing, Grade 4 students.

Nhận bài: 21/11/2025

Phản biện: 16/12/2025

Duyệt đăng: 20/12/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Môn Tiếng Việt ở cấp tiểu học giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển năng lực ngôn ngữ, tư duy cũng như các kỹ năng giao tiếp cơ bản cho học sinh (HS). Trong đó, viết sáng tạo, đặc biệt là dạng bài văn miêu tả cây cối không chỉ giúp HS rèn luyện khả năng sử dụng ngôn ngữ mạch lạc, logic mà còn góp phần nuôi dưỡng trí tưởng tượng, cảm xúc và nhân cách. Tuy nhiên, qua khảo sát thực tế dạy học nội dung này trên địa bàn phường Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp, tác giả nhận thấy nhiều HS lớp 4 gặp khó khăn khi viết bài văn miêu tả cây cối do hạn chế về vốn từ, ý tưởng, cách tổ chức bài viết và thiếu hứng thú học tập. Trước yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của HS, việc tổ chức dạy học một cách linh hoạt kết hợp sử dụng trò chơi học tập (TCHT) là một hướng đi cần thiết và hiệu quả. Việc tổ chức TCHT không chỉ tạo không khí học tập vui vẻ, thoải mái mà còn giúp HS ghi nhớ kiến thức lâu hơn, rèn luyện kỹ năng giao tiếp bằng ngôn ngữ một cách tự nhiên, đồng thời phát triển tư duy và năng lực làm việc nhóm.

Xuất phát từ việc tìm hiểu về lý luận dạy học và khảo sát thực tiễn giảng dạy tại một số trường tiểu học trên địa bàn phường Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp, tác giả nhận thấy việc tổ chức TCHT trong dạy học viết văn miêu tả cây cối cho HS lớp 4 còn chưa được quan tâm đúng mức hoặc triển khai chưa hiệu quả. Từ đó cho thấy, việc nghiên cứu và đề xuất các hình thức tổ chức TCHT trong dạy học viết văn miêu tả cây cối cho HS lớp 4 gắn liền với nội dung bài học và đặc điểm tâm lý lứa tuổi là việc làm cần thiết, góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn Tiếng Việt nói chung và hoạt động viết, viết sáng tạo nói riêng.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Quan niệm về văn miêu tả và trò chơi học tập trong dạy học ở tiểu học

2.1.1. Quan niệm về văn miêu tả

Theo Từ điển tiếng Việt (Hoàng Phê, 2011), miêu tả là “dùng một phương tiện nào đó làm cho người khác có thể hình dung được cụ thể sự vật, sự việc hoặc thể giới nội tâm của con người”.

Lê Phương Nga (2010) quan niệm “Miêu tả là thể loại văn dùng lời nói có hình ảnh và có cảm

xúc làm cho người nghe, người đọc hình dung một cách rõ nét, cụ thể về người, vật, cảnh vật hay sự việc như nó vốn có trong đời sống”.

Trong cuốn Ngữ pháp văn bản và luyện tập làm văn, tác giả Nguyễn Thị Ly Kha (2014) cho rằng “Miêu tả thường được hiểu là nói rõ để người nghe hình dung được một cách đầy đủ, minh xác về đối tượng nói đến”.

Chương trình giáo dục phổ thông môn Tiếng Việt (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018) đã xác định yêu cầu cần đạt của văn miêu tả ở lớp 4 là “Viết được bài văn miêu tả con vật, cây cối; sử dụng nhân hoá và những từ ngữ gợi lên đặc điểm nổi bật của đối tượng được tả”.

Như vậy, văn miêu tả là kiểu bài quan trọng của việc dạy học phát triển kỹ năng tạo lập văn bản ở tiểu học. Văn miêu tả là kiểu văn bản sử dụng ngôn ngữ sinh động, giàu hình ảnh để tái hiện lại đặc điểm, tính chất của sự vật, con người, cảnh vật, sự việc hoặc thế giới nội tâm, nhằm giúp người đọc có thể hình dung rõ ràng, cụ thể như đang quan sát trực tiếp, qua đó bộc lộ cảm xúc, sự đánh giá của người viết.

2.1.2. Quan niệm về trò chơi học tập ở tiểu học

TCHT là một cách thức tổ chức dạy học dựa trên hoạt động, trong đó việc lĩnh hội kiến thức và rèn luyện kỹ năng của HS diễn ra thông qua các hoạt động mang tính chất vui chơi, giải trí được GV thiết kế với mục tiêu giáo dục rõ ràng. Việc vận dụng hình thức này đáp ứng đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi HS phổ thông, góp phần tạo hứng thú, giảm áp lực học tập mà vẫn bảo đảm hiệu quả tiếp nhận tri thức.

Theo Từ điển tiếng Việt (Hoàng Phê, 2011) “Trò chơi là hoạt động đưa ra để vui chơi, giải trí”.

Theo Nguyễn Hữu Châu (2005), TCHT giúp “Kích thích hứng thú học tập, phát huy tính tích cực và sáng tạo của HS, đồng thời tạo cơ hội cho các em được trải nghiệm, rèn luyện kỹ năng trong môi trường tự nhiên và gần gũi”.

Ở góc độ tâm lý học giáo dục, ruxkaia (1959) cũng khẳng định rằng: “TCHT không những là phương thức nhận biết thế giới, là con đường dẫn

dắt trẻ đi tìm chân lý mà còn giúp trẻ xích lại gần nhau, giáo dục cho trẻ tình yêu quê hương, lòng tự hào dân tộc”. Như vậy, có thể hiểu TCHT vừa mang tính chất “chơi” nhằm tạo hứng thú, vừa mang tính “học” nhằm đạt mục tiêu dạy học, góp phần nâng cao hiệu quả quá trình giáo dục.

Tác giả Lê Thị Thanh Sang (2018) cho rằng, “TCHT là trò chơi có luật và nội dung cho trước, hướng đến sự mở rộng, chính xác hóa, hệ thống hóa các biểu tượng đã có nhằm phát triển các năng lực trí tuệ cho trẻ, trong đó có nội dung học tập được kết hợp với hình thức chơi”.

Như vậy, cốt lõi của việc vận dụng trò chơi trong dạy học là tổ chức cho HS tham gia vào các hoạt động học tập một cách chủ động. Thông qua trò chơi, hình thức tiếp nhận tri thức không còn đơn thuần là hoạt động trí óc thụ động mà được chuyển hóa thành quá trình trải nghiệm học tập sinh động. Điều này góp phần làm giảm áp lực tâm lý trong giờ học, đặc biệt đối với những nội dung mang tính lý thuyết mới.

2.2. Thực trạng dạy học viết văn miêu tả cây cối cho học sinh lớp 4 (qua khảo sát tại phường Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp)

Nhằm khảo sát thực trạng phát triển năng lực viết bài văn kể chuyện của HS lớp 4 tại phường Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp, nhóm nghiên cứu đã tiến hành điều tra bằng phương pháp phát phiếu khảo sát cho HS ở 3 điểm trường, gồm 8 lớp học. Cụ thể, đối tượng khảo sát được lựa chọn tại Trường Tiểu học Lê Quý Đôn (2 lớp), Trường Tiểu học Thực hành Sư phạm (3 lớp) và Trường Tiểu học Phan Chu Trinh (3 lớp). Phiếu khảo sát được phát trực tiếp đến HS với sự hỗ trợ của GV chủ nhiệm các lớp. Việc lựa chọn các trường trên xuất phát từ đặc điểm phân bố không gian và loại hình trường học trong địa bàn phường, bao gồm cả trường nằm ở khu vực trung tâm và khu vực ngoại ô, qua đó bảo đảm tính đại diện cho đối tượng nghiên cứu. Đồng thời, các trường này đáp ứng điều kiện thuận lợi cho việc tổ chức khảo sát và phù hợp với mục tiêu nghiên cứu đã đề ra. Kết quả khảo sát được trình bày cụ thể trong các bảng dưới đây:

Bảng 1: Khảo sát thái độ của HS khi học viết bài văn miêu tả có sử dụng TCHT

Em có thích học viết bài văn miêu tả khi sử dụng TCHT không?		
Phương án trả lời	Kết quả	
	Số lượng	Tỷ lệ %
Rất thích	171	58,56
Không thích	25	8,56
Bình thường	96	32,88
Tổng	292	100

Kết quả khảo sát cho thấy thái độ của HS lớp 4 đối với việc học viết bài văn miêu tả khi có sử dụng TCHT nhìn chung là tích cực. Tỷ lệ HS trả lời “*rất thích*” chiếm 58,56%, cho thấy hơn một nửa số HS được khảo sát có hứng thú rõ rệt với hình thức dạy học này. Bên cạnh đó, 32,88% HS cho biết cảm nhận ở mức “*bình thường*”, phản ánh rằng TCHT bước đầu tạo được sự quan tâm nhưng chưa thực sự tác động mạnh đến tất cả HS. Đáng chú ý, tỷ lệ HS “*không thích*” chỉ

chiếm 8,56%, tương đối thấp so với tổng số mẫu khảo sát.

Nhìn chung, số liệu cho thấy việc sử dụng TCHT trong dạy học viết văn miêu tả đã góp phần nâng cao hứng thú học tập của HS, góp phần phát triển năng lực ngôn ngữ và sáng tạo của HS. Tuy nhiên, một số HS chưa thực sự hào hứng, đòi hỏi GV cần tiếp tục điều chỉnh cách tổ chức và nội dung trò chơi để đáp ứng tốt hơn nhu cầu, đặc điểm của người học.

Bảng 2: Khảo sát việc hoàn thành bài văn miêu tả bằng tổ chức TCHT

Em có hoàn thành được bài văn miêu tả bằng biện pháp TCHT không?		
Phương án trả lời	Kết quả	
	Số lượng	Tỷ lệ %
Hoàn thành tốt	182	62,33
Hoàn thành	85	29,11
Chưa hoàn thành	25	8,56
Tổng	292	100

Dựa vào kết quả khảo sát ở bảng 2, ta giả thấy việc tổ chức TCHT trong dạy học viết bài văn miêu tả đã hỗ trợ HS hoàn thành nhiệm vụ học tập ở mức độ cao. Cụ thể, HS được đánh giá *hoàn thành tốt* bài viết chiếm 62,33%, trong khi 29,11% HS *hoàn thành* yêu cầu là 29,11%, nâng tổng tỷ lệ HS hoàn thành bài văn miêu tả lên 91,44%. Ngược lại, số HS *chưa hoàn thành* chỉ chiếm 8,56%, cho thấy đây là tỷ lệ tương đối thấp so với tổng số mẫu khảo sát.

Những số liệu trên phản ánh tác động tích cực của biện pháp tổ chức TCHT đối với khả năng hoàn thành bài văn miêu tả của HS lớp 4. TCHT không chỉ góp phần nâng cao hiệu quả thực hiện nhiệm vụ viết mà còn tạo điều kiện để đa số HS đạt kết quả từ mức đạt yêu cầu trở lên. Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận nhỏ HS chưa hoàn thành bài viết, điều này đặt ra yêu cầu GV cần có những điều chỉnh và biện pháp hỗ trợ phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả dạy học một cách đồng đều hơn.

Kết quả khảo sát cho thấy việc sử dụng TCHT là biện pháp cần thiết trong dạy học viết văn miêu tả cho HS lớp 4, góp phần phát triển năng lực ngôn ngữ và năng lực giao tiếp của HS. Thông qua TCHT, HS được tăng cường mức độ tham gia, hình thành hứng thú học tập và cải thiện khả năng thực hiện nhiệm vụ viết theo yêu cầu. Tuy nhiên, để bảo đảm hiệu quả phát triển năng lực một cách bền vững, GV cần thiết kế và tổ chức trò chơi phù hợp với đặc điểm tâm lý, trình độ nhận thức của

HS, đồng thời kết hợp với các hoạt động rèn luyện kỹ năng lập dàn ý, tổ chức ý và sử dụng ngôn ngữ miêu tả. Việc vận dụng linh hoạt biện pháp này sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy học viết văn miêu tả ở tiểu học theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

2.3. Biện pháp tổ chức trò chơi học tập trong dạy học viết văn miêu tả cây cối cho học sinh lớp 4

2.3.1. Mục đích ý nghĩa của biện pháp

Tổ chức TCHT là một trong những phương pháp hiệu quả trong việc tạo hứng thú học tập khi HS viết bài văn miêu tả. Thông qua các hoạt động mang tính vui chơi, HS được học tập trong không khí thoải mái, tích cực. Quá trình tham gia trò chơi còn tạo điều kiện để các em tăng cường giao tiếp, hợp tác với bạn bè. Qua đó, HS từng bước hình thành ý thức tuân thủ quy định, tinh thần tập thể và thái độ tôn trọng quan điểm của người khác.

Trong dạy học viết bài văn miêu tả, trò chơi giúp HS hình thành không gian kích thích sáng tạo, giúp HS dễ nảy sinh ý tưởng và triển khai nội dung bài viết. Thông qua các hoạt động này, những năng lực nhận thức như ghi nhớ, tưởng tượng và suy đoán cũng được rèn luyện một cách tự nhiên. Việc học tập gắn với vui chơi khiến HS ít cảm nhận áp lực, từ đó giảm tâm lý e dè và trở nên tự tin hơn. Nhờ tạm thời không bị chi phối bởi các lỗi kỹ thuật thường gặp, HS có điều kiện phát huy sự sáng tạo một cách linh hoạt.

Nhằm khơi dậy động lực học tập và tạo không khí hứng thú cho HS, tác giả đề xuất biện pháp tổ chức TCHT trong dạy học viết bài văn miêu tả cây cối cho HS lớp 4. Các trò chơi được thiết kế theo hướng sinh động, phù hợp với đặc điểm tâm lý lứa tuổi và yêu cầu rèn luyện kỹ năng viết. Hình thức này có thể triển khai linh hoạt trong các tiết học chính khóa hoặc lồng ghép vào những hoạt động ngoại khóa. Qua đó, việc học viết văn miêu tả trở nên nhẹ nhàng, hiệu quả và hấp dẫn hơn.

2.3.2. Các bước thực hiện biện pháp

Bước 1: Xác định mục tiêu và lựa chọn trò chơi

GV xác định rõ mục tiêu cần đạt đối với HS, lựa chọn trò chơi phù hợp nhằm phát triển năng lực viết bài văn miêu tả cây cối cho HS lớp 4.

Bước 2: Thiết kế trò chơi

GV dự kiến thời gian diễn ra trò chơi và thời gian thảo luận sau khi chơi; chuẩn bị đầy đủ đồ dùng, thiết bị cần thiết.

Xác định hình thức tổ chức phù hợp (cá nhân, cặp đôi, nhóm/đội hoặc cả lớp)

Xây dựng cách chơi, luật chơi rõ ràng (quy định cụ thể hành động của người chơi cũng như tiêu chí thắng, thua).

Bước 3: Tổ chức trò chơi theo kế hoạch

GV giới thiệu tên trò chơi, nhắc lại cách chơi, luật chơi, xác định thời gian, số lượng người tham gia và số đội chơi.

GV tiến hành tổ chức cho HS tham gia trò chơi theo đúng kế hoạch đã đề ra (khi HS tham gia trò chơi, GV quan sát, cổ vũ, động viên, khích lệ HS).

Bước 4: Đánh giá và nhận xét

Sau khi trò chơi kết thúc, GV nhận xét kết quả, xác định đội thắng, đội thua và đánh giá thái độ tham gia của HS. Đồng thời, GV có thể khái quát những tri thức, kỹ năng HS lĩnh hội được qua trò chơi và chỉ ra những hạn chế, sai sót cần lưu ý để rút kinh nghiệm.

2.3.3. Ví dụ minh họa biện pháp

Việc sử dụng trò chơi trong dạy học viết bài văn miêu tả nhằm tạo hứng thú và tăng cường động cơ học tập cho HS, giúp các em tiếp cận hoạt động viết một cách nhẹ nhàng, tích cực. Thông qua trò chơi, HS được hỗ trợ quan sát, tưởng tượng và hình thành ý tưởng miêu tả một cách tự nhiên, từ đó mở rộng vốn từ và biết cách lựa chọn ngôn ngữ phù hợp khi diễn đạt. Đồng thời, hình thức học qua trò chơi còn góp phần rèn luyện các năng lực nhận thức và kỹ năng giao tiếp, hợp tác, giúp HS tự tin hơn trong quá trình viết. Qua đó, chất lượng và hiệu quả dạy học viết văn miêu tả được nâng cao.

Chẳng hạn trong trò chơi “Nhà quan sát tài ba” (Minh họa với bài “Viết: Quan sát cây cối” (Tiếng Việt 4, tập 2, trang 92 - Sách Kết nối tri thức với cuộc sống), GV có thể tiến hành trò chơi qua các bước sau:

Bước 1: Xác định mục tiêu và lựa chọn trò chơi

- Mục tiêu:

+ Giúp HS sử dụng các giác quan (mắt nhìn, tai nghe, mũi ngửi, ...) để quan sát cây (quan sát bao quát toàn bộ cây, quan sát chi tiết từng bộ phận; quan sát sự vật, hoạt động có liên quan đến cây nhằm xác định được đặc điểm hình dáng, màu sắc, mùi hương... của từng bộ phận cây).

+ Biết cách lựa chọn và sử dụng từ ngữ miêu tả phù hợp.

+ Tăng khả năng liên hệ từ hình ảnh quan sát thực tế với từ ngữ mô tả trong bài viết.

- Lựa chọn trò chơi phù hợp: Trò chơi “Nhà quan sát tài ba”.

Bước 2: Thiết kế trò chơi

- Thời gian: 15 phút (7-10 phút chơi; 5 phút thảo luận, chia sẻ).

- Hình thức tổ chức: Chia lớp thành 6 đội (mỗi đội 5-6 HS).

- Chuẩn bị: Cây thật trong sân trường (hoặc tranh/ảnh/video về cây), phiếu quan sát, bút, đồng hồ bấm giờ.

- Cách chơi và luật chơi: Ghi đúng, đủ và cụ thể các chi tiết quan sát được; không trùng lặp ý trong nhóm; hoàn thành trong thời gian quy định.

- Tiêu chí thắng - thua: Nhóm có nhiều ý quan sát đúng, phong phú, dùng từ gợi tả, gợi cảm sẽ thắng

Bước 3: Tổ chức trò chơi theo kế hoạch

- GV giới thiệu tên trò chơi “Nhà quan sát tài ba”, nêu mục đích, nhắc lại cách chơi và luật chơi.

- Chia lớp thành các nhóm, phát phiếu quan sát, quy định thời gian chơi.

- Tổ chức cho HS tham gia trò chơi:

- HS quan sát cây theo gợi ý:

Em nhìn thấy gì? (hình dáng, thân, lá, hoa, màu sắc...)

Em nghe thấy gì? (tiếng lá reo, chim hót...)

Em ngửi thấy gì? (mùi hoa, mùi lá...)

- GV theo dõi, quan sát, khích lệ các nhóm làm việc tích cực.

Bước 4: Đánh giá, nhận xét

- GV cho các nhóm trình bày kết quả quan sát.

- Nhận xét: Khen ngợi những nhóm có ý quan sát cụ thể, sinh động, dùng từ hay; Chỉ ra một số hạn chế: ý còn chung chung, lặp ý, chưa dùng từ gợi tả.

- Xác định nhóm thắng cuộc: Tuyên dương các nhóm, có thể trao phần thưởng nhỏ hoặc điểm cộng.
- Nhấn mạnh ý nghĩa trò chơi: giúp HS nhớ từ miêu tả cây, rèn kỹ năng viết văn miêu tả một cách sinh động.

2.3.4. Một số lưu ý khi sử dụng biện pháp

TCHT là một hình thức tổ chức dạy học giàu tính hấp dẫn, góp phần đổi mới phương pháp và nâng cao hiệu quả dạy học Tiếng Việt nói chung, dạy viết bài văn miêu tả nói riêng. Tuy nhiên, để trò chơi phát huy đúng tác dụng, GV cần có sự chuẩn bị kỹ lưỡng và vận dụng linh hoạt trong khâu lựa chọn cũng như tổ chức thực hiện. Nếu thiết kế thiếu hợp lý, trò chơi có thể gây lãng phí thời gian hoặc khiến HS thiên về vui chơi mà sao nhãng mục tiêu học tập. Do đó, khi sử dụng trò chơi trong dạy học viết văn miêu tả cho HS lớp 4, GV cần chú ý một số vấn đề sau:

Thứ nhất, trò chơi được lựa chọn hoặc thiết kế phải bảo đảm yêu cầu sư phạm: mục đích trò chơi cần gắn với mục tiêu bài học hoặc nội dung chương trình; hình thức chơi đa dạng nhằm tạo sự thay đổi trong hoạt động học tập, kết hợp giữa hoạt động trí tuệ và vận động; luật chơi rõ ràng, đơn giản, dễ thực hiện và khuyến khích sự tham gia của nhiều HS để tăng cường năng lực hợp tác. Bên cạnh đó, dụng cụ phục vụ trò chơi cần gọn nhẹ, dễ chuẩn bị và thuận tiện khi tổ chức trên lớp.

Thứ hai, khi phân công quản trò, GV nên lựa chọn những HS có năng lực tổ chức, phù hợp với yêu cầu của trò chơi; đồng thời có thể để các em nhập vai trong quá trình chơi nhằm tạo không khí sôi nổi và bảo đảm mạch hoạt động không bị gián đoạn.

Thứ ba, thời điểm tổ chức trò chơi cần được cân nhắc hợp lý trong tiến trình bài học, vừa tạo hứng thú cho HS, vừa giúp các em duy trì sự tập trung để tiếp nhận những nội dung tiếp theo một cách hiệu quả.

Cuối cùng, sau mỗi trò chơi, GV cần công bố kết quả rõ ràng, có hình thức tuyên dương đội thắng và nhắc nhở, xử lý đội thua bằng những biện pháp mang tính giáo dục, phù hợp với tâm lý lứa tuổi HS.

III. KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu cho thấy việc tổ chức TCHT trong dạy học viết bài văn miêu tả cho HS lớp 4 tại phường Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp đã mang lại hiệu quả tích cực. TCHT góp phần tạo hứng thú học tập, giảm áp lực khi viết văn, đồng thời hỗ trợ HS phát triển kỹ năng quan sát, tổ chức ý, diễn đạt và mở rộng vốn ngôn ngữ. Thực tiễn triển khai cho thấy mức độ tham gia của HS được nâng cao, chất lượng bài viết có sự cải thiện rõ rệt. Nhiều bài văn miêu tả cây cối của HS đã viết dưới con mắt quan sát chủ động và giàu cảm xúc, thể hiện khả năng nhận diện đặc điểm sự vật một cách cụ thể, biết lựa chọn chi tiết tiêu biểu và bước đầu vận dụng ngôn ngữ miêu tả sinh động, phù hợp với đặc trưng thể loại. Những kết quả này khẳng định việc kết hợp TCHT với các phương pháp dạy học truyền thống là hướng tiếp cận phù hợp với yêu cầu đổi mới giáo dục theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018. Tuy nhiên, để phát huy hiệu quả, GV cần linh hoạt lựa chọn và thiết kế trò chơi phù hợp với mục tiêu bài học, đặc điểm lứa tuổi và điều kiện dạy học cụ thể.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT, ngày 26/12/2018 ban hành Chương trình giáo dục phổ thông môn Ngữ văn*.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021). *Tiếng Việt 4 (tập 2, Bộ sách Kết nối tri thức và cuộc sống)*. NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
- Crupxkaia, N. K. (1959). *Tuyển tập sư phạm (tập 6)*. NXB Matxcova
- Lê Phương Nga (2010). *Phương pháp dạy học Tiếng Việt ở tiểu học II*. NXB Đại học Sư phạm.
- Lê Thị Thanh Sang (2018). *Tổ chức trò chơi học tập khám phá khoa học cho trẻ khuyết tật 5-6 tuổi*. Tạp chí Giáo dục, số 443 kỳ 01 tháng 12, tr. 11-14, 46.
- Nguyễn Hữu Châu (2005). *Những vấn đề cơ bản về chương trình và quá trình dạy học*. NXB Giáo dục, Hà Nội, tr. 94-95.
- Nguyễn Thị Ly Kha (2014). *Ngữ pháp văn bản và luyện tập làm văn*, Nxb Giáo dục Việt Nam.